

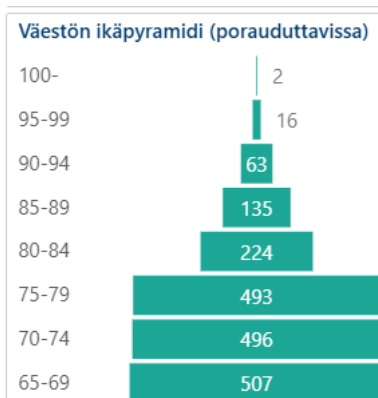
Toiska i Laihela – serviceboendeplatser i Laihela

Med hänvisning till brevet från kommunstyrelsen i Laihela (24.11.2025), där styrelsen lyfter fram oro rörande försäljningen av affärsverksamheten mellan Pihlajalinna och Attendo. Försäljningen rör serviceboendeplatserna på boendeenheten Toiska. Försäljningen av affärsverksamheten innebär att antalet boendeplatser i Laihela förändras. Det totala antalet platser på serviceboende med heldygnsomsorg i välfärdsområdet förblir oförändrat.

I Laihela finns det för närvarande två enheter som tillhandahåller serviceboende med heldygnsomsorg. Den ena är Marjapihlaja som ägs av Mehiläinen och har 60 platser och den andra är Toiska, som ägts av Pihlajalinna men som nu övergår i Attendos ägo i och med försäljningen av affärsverksamheten. Attendo har föreslagit att Toiskas 15 klienter flyttar till Attendos serviceenhet Kaarlentupa i Melmo. Den senaste tiden har 15 platser varit i användning. Under välfärdsområdets tid har 74 platser köpts i Laihela och det har sällan varit någon kö till boendeservice i Laihela. Välfärdsområdet har ingen egen serviceproduktion i Laihela, utan alla platser har varit köptjänster. Utmaningen med Toiska är att bostädernas storlek för närvarande inte uppfyller kraven för serviceboende.

Befolkningsstruktur

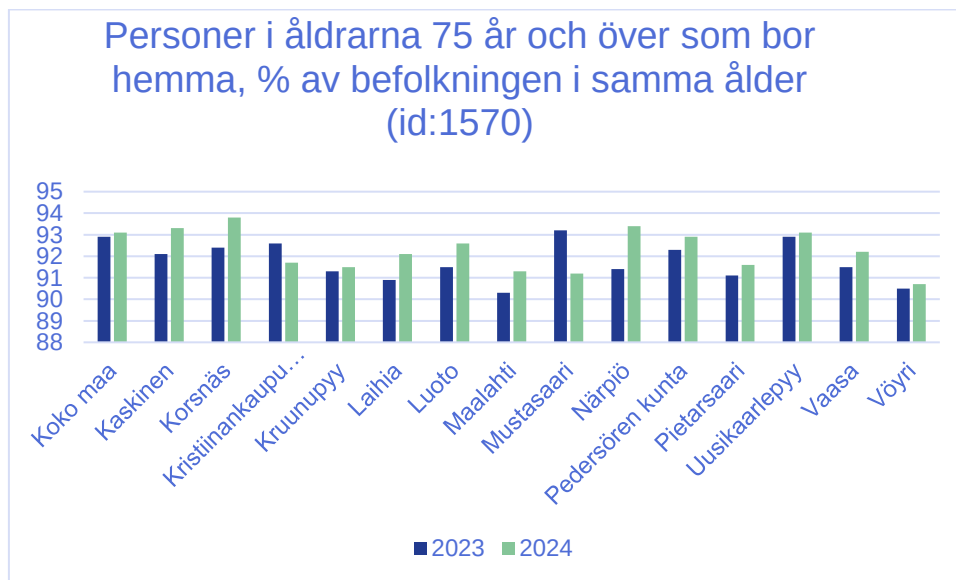
Laihela har 7 656 invånare, varav 933 personer är över 75 år. I figuren nedan syns åldersfördelningen för personer över 65 år. Andelen över 75-åringar i hela kommunen är 12,2 procent.

Analys av antalet platser

I och med ändringen skulle täckningsgraden för platser på serviceboende med heldygnsomsorg i Laihela vara cirka 6,4 procent. Täckningsgraden är inte helt jämförbar kommunerna emellan, eftersom

det finns de äldre som bor i en grannkommun. Ett mer tillförlitligt jämförelseobjekt är andelen över 75-åringar som bor hemma. I Laihela bor 92,1 procent av över 75-åringarna hemma. Detta är på medelnivån jämfört med de övriga kommunerna i Österbotten. Välfärdsområdet har som mål att andelen som bor hemma är 93 procent år 2025 och 94 procent år 2026. Dessa mål har godkänts av styrelsen och fullmäktige.

I enlighet med strategin har Österbottens välfärdsområde utökat och satsat på service som ges hem. I Laihela är hemvårdens resurstilldelning i förhållande till antalet över 75-åringar över genomsnittet i Österbottens välfärdsområde.

Välfärdsområdet är regionalt, även om boendeservice tillhandahålls i nästan alla kommuner utom Kaskö. De längsta köerna (kvantitativt sett) till en plats på serviceboende finns i Vasa, Jakobstad och Korsholm.

Intervallvårdsplatser i välfärdsområdet

Välfärdsområdet har ungefär 100 centraliserade intervallvårdsplatser. Intervallvårdsplatserna är i första hand reserverade för vårdbehövande till närstående vårdare när närstående vårdaren ska ha ledigt, men de finns också till för rehabiliteringsperioder för äldre. Intervallvårdsplatserna fördelas enligt följande: i det norra området finns 30 platser, i det mellersta 50 och i det södra 20.

Intervallvårdsperioder erbjuds inte i varje kommun utan regionalt. Laihelabor erbjuds intervallvård på Vasas intervallenheter.

Rättvis flytt av klienter och tillgodoseende av de språkliga rättigheterna

Klient- och servicehandledningen (SAS-gruppen, från finskans Selvitä-Arviol-Sijoita, Utred-Bedöm-Placera) har som mål att den äldre får en plats på ett serviceboende som motsvarar hans funktionsförmåga och hjälpbehov. Detta arbete görs i samarbete med klienten, anhöriga och vid behov andra samarbetsparter. Klientens språkliga rättigheter tas i beaktande och servicen ska ges på klientens modersmål. Klienter från Laihela får i regel plats på serviceboenden i Laihela, Vasa eller Södra Österbotten, där majoritetsspråket är finska.

En privat serviceproducent kan inte ensidigt flytta klienter till en annan enhet, utan det är välfärdsområdets servicehandledning som i samarbete med klienternas anhöriga är ansvarig för placeringen av klienterna. Toiskas klienter kan också erbjudas platser som blir lediga i Laihela eller på Fyrrykartano i Lillkyro, dit avståndet är kortare än till Vasa. Attendo kan inte ensidigt flytta klienterna, utan beslutet fattas mellan de anhöriga, klienten och våra aktörer.

Beviljandet av en plats på serviceboende påverkas av hur stort klientens servicebehov är och om hen har sjukdomar som påverkar kognitionen.

Om klienten har en bekräftad minnesstörning gör en av socialvårdens tjänsteinnehavare tillsammans med den multiprofessionella SAS-gruppen en bedömning av vilken serviceboendeenhet som passar bäst.

Uppstartande av gemenskapsboende i Laihela

I diskussionerna har man lyft fram möjligheten att ändra Toiskas lokaler till platser för gemenskapsboende. Detta skulle kräva att två lägenheter slås samman till en större bostad och att ett kök eller en kokvrå som uppfyller kraven byggs i lokalen så att boendeenheten uppfyller kriterierna för gemenskapsboende.

Pihlajalinna äger Toiska-fastigheten. Diskussionen mellan Laihela kommuns tjänstemän och välfärdsområdets fastighets- och verksamhetsområdesledning kommer att fortsätta för att göra en heltäckande utredning av möjligheterna till gemenskapsboende. När det gäller Toiska finns det skäl att kartlägga om det vore ändamålsenligt att bygga om enhetens platser till gemenskapsboende samt slå fast vem som i så fall ska ansvara för renoveringen av lägenheterna.

I Österbottens välfärdsområdes strategi är ett mål för år 2040 att platsantalet ska vara cirka 1 procent i förhållande till antalet över 75-åringar i området. I Vasa-Laihela-området betyder 1 procent cirka 80 platser (7 338 över 75-åringar i Vasa och 933 över 75-åringar i Laihela).